

[illegible]

Ketvirtadienis, 1947. V. 22

- LABAI PALANKIAI apie DP rašo net per tris numerius JAV respublikonų "N.Y. Herald Tribune" /Paryžiaus laidoj/ straipsnį, navedintą "Benamiai". Gegužės 16 d. numeryje sako, kad iš 8 mil. tuoj po karo buvusių išblaškytų Europiečių dabar dar yra likę negrižusių apie 1 mil. DP stovyklose Vokietijoje, Austrijoje ir Italijoje - "ne-tik be namų, bet ir be kraštų, į kuriuos jie jaustųsi saugūs grįžti: Didžiausios grupės yra lenkų, estų, lietuvių, latvių, jugoslavų ir rusų, kurie bijo religinio arba politinio persekiojimo ar išskyrimo, jei grįžtų į savo gimtuosius kraštus. Prie jų prisidėjo ketvirtis milijono žydų... JAV teisingai nesutiko versti nieko, be įrodytų karo nusikaltėlių, grįžti ten, kur jie grįžti bijo. Bet JAV apsilėdo, nepataikydamos padėti nekaltiesiems pasirūpinti naujų namų... Daug kalbėta apie reikalingą imtis šiam kraštui vadovavimo tarptautiniuose dalykuose, bet čia yra vienas atsitikimas, kur amerikiečiai gali imtis vadovavimo, parodydami tik geros valios ir ištikimumo. Šis laikraštis todėl nori pateikti toliau eilę specifinių pasiūlymų šiai nelaimingai padėčiai likviduoti ir rasti naujus namus tiems - apytikriai 1 milijonui -, kurie negali ar nenori grįžti į senuosius savo namus. Mes atmetame mintį, pareikštą arabų kalbėtojo, kad DP problema gali būti visiškai atskirta nuo Palestinos problemos. Tuo pačiu metu pripažįstame, kad padėties skubumas yra toks, jog pasaulis negali laukti sprendimo Palestinoje, kol iš tikrųjų bus rastas tos kitos problemos sprendimas. Pirmiausia mes raginame, kad Reprerzentantų rūmai duotų pirmenybę įstatymo projektui, jau praėjusiam senate, įgaliojanti JAV dalyvavimą IRO ir paskirianti reikalingą fondą. Tolesniam svarstymui mes siūlome dabartiniams Kongresui išleisti įstatymą, įgalinantį įvažiavimą į šį kraštą, pagal neišnaudotas karo meto imigracijos kvotas nepaisant pilietybės; - 400.000 DP per sekančius dvejus metus. Mes manome, kad leidimas į Palestiną mažiausiai 100.000 žydų DP yra esminis dalykas bet kokiam imanomam išsprendimui, tačiau tai negali būti įvykdoma, jei Amerika taip pat nesiims savo akcijos". - Gegužės 17 d. tas pats laikraštis aiškina toliau savo pasiūlymą išleisti "į šį kraštą per sekančius dvejus metus apie 400.000 Europos DP, benamių nacizmo aukų". Iš milijono DP esą negražintinų apytikriai 850.000, iš kurių, girdi, mažiausiai 100.000 reikėtų išleisti Palestinoje, tai paskiau beliktų, įskaitant apie 125.000 žydų, - apie 750.000 DP, kurie turėtų būti kur nors įkurdinti. Jei JAV specialiu būdos nuostatu garantuos priimti 400.000 iš jų, tai, girdi, jos bus stiprioje pozicijoje pasiūlyti, kad kiti kraštai kvotos pagrindu priimtų likusius 350.000. Kol galutinė kvota būtų nustatyta, IRO turėtų pateikti duomenų iš DP stovyklų, kiek tikrai nenori grįžti į savo tėvynę ir į kuriuos kraštus, pirmenybės tvarka, jie nori imigruoti, o tais duomenimis paskiau galėtų remtis JT, susitardamos dėl kvotų. "Mes nesiūlome pataisyti arba keisti pagrindinį imigracijos įstatymą, bet tik padaryti išimtį šioje bėdoje"... Dėl siūlymo, kad 400.000 DP būtų išleista per ketverius metus, laikraštis pareiškia, kad tas išleidimas turėtų bū-

ti pagreitintas, įleidžiant per deejus metus po 200.000 pabėgėlių. - Gegužės 18 d. tas laikraštis vėl rašo apie prez.Trumano spaudos konferencijoje padarytą pareiškimą dėl įleidimo Europos pabėgėlių, taip pat apie pasekretoriaus Hillaringo pareiškimą, kad valstybės departamentas siunčia prezidentui proponuojamą skaičių pabėgėlių, kurie būtų įleidžiami. "Mes sveikiname tuos ženklus, kad oficialus svarstymas duos rasti namus Hitlerio "vergų darbo" politikos aukoms". Toliau rašo, jog 16 tautų, viena daugiau negu reikia, pasirašė IRO statutą. Tai organizacijai reikės rūpintis pabėgėliai, kol jiems bus rasti nauji namai. Bet IRO negalėsianti rasti tų namų, jei priklausančios tautos turėsiančios atidaryti savo vartus. "Reiktų, kad JAV imtų vadovavimo, ragindamos kitas tautas priimti dalį pabėgėlių, - pabrėžia pabaigoj laikraštis.

- NIEKAS NEBUS VERČIAMAS prievarta grįžti tėvynėn - pareiškė, kaip iš Londono pranešta, Unrros repatriacijos įstaigos viršininkas gen. Rooks, pranešdamas, kad po karo jau per 7 milijonus DP sugrįžo ir daugiau kaip 700.000 likusiųjų dar bus repatrijuojami arba įkurdinami kitur, ir drauge pareiškdamas pasitenkinimą, kad IRO veiksianti.

- JAV KONGRESAS PRIIMA, kaip Munchenas pranešė, prez.Trumano pagalbos programą, pagal kurią 350 mil. dolerių JAV skiria reikalingiems Europos ir Azijos kraštams. 288 prieš 86 balsus vakar tai nubalsavo ir Reprezentantų rūmai. Šios pagalbos teikimo įstatymą, lygiai kaip pagalbos Graikijai ir Turkijai, jau pateikiama prez.Trumanui pasirašyti. Už JAV dešimties metų pagalbos programą, Muncheno žiniomis, pasisakė ir kandidatas į JAV prezidentus Stassen, pabrėždamas, kad tuo būdu turi būti pasauliui duodama taika, gerovė ir laisvė. JAV 10% savo gėrybių produkcijos ir maisto, pasak Stasseno, gali skirti pagalbos fondui. Už pristatomą pagalbą siūloma su ja gautaisiais kraštais sudaryti sutartis, pagal kurias JAV gautų žaliavų bei mineralų.

- BEVINAS NORI bendradarbiavimo D.Britanijos su Sov.Rusija, kaip kad D.Britanija jau bendradarbiauja su JAV, - taip pareiškima, kaip Londonas sako, britų Darbo partijos išleistame aplinkkraštyje, kur taip pat pažymima, kad D.Britanijos politika remiantis JT. Per Londono radiją paneigiami gandai, kad D.Britanija dar prašysianti pagalbos iš JAV.

- NIEKAS NUEJO F.Nitti pastangos sudaryti naujai Italijos vyriausybei ir, kaip Londonas sako, prez.de-Nicola vėl tariasi su partijų atstovais rasti žmogui, kuris sudarytų vyriausybę. Kalbama apie 78 metų buv.min.pirm.Orlando kandidatūrą. Krikščionys demokratai be mažumų partijų nesutikę dalyvauti vyriausybėje, o mažumos nesutikę eiti vyriausybėn kartu su komunistais.

- PASTANGOS SUDARYTI VYRIAUSYBĘ Suomijoje taip pat nepavykusios ir, kaip iš Muncheno pranešta, prez.Pasikivi vyriausybę sudaryti vėl paprašęs buvusį min.pirm.Pekalla, kuris sutikęs.

- DU PREZIDENTAI: Argentinos gen.Peronas ir Brazilijos gen.Dutra susitiko prie sienos vakar ir, kaip pranešta iš Innsbrucko aptarę bendro antikomunistinio pakto sudarymą. Dutra tuo pačiu reikalu šiandien susitiksias su Urugvajaus prezidentu.

- DANIJOS KOMUNISTAI, Beromünsterio žiniomis, reikalauja vyriausybę imtis žygių, kad amerikiečiai pasitrauktų iš Grenlandijos ir kad toji sala vėl turėtų suverenumą kaip prieš karą.

- VOKIEČIAI GALĖS SVEČIUOTIS, Stuttgarto žiniomis, jau ir amerikiečių šeimose Vokietijoje.

- VISO CHORO REPETICIJA bus šiandien 21 val.